

Infrastrukturdepartementet

Energienheten

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Ert dnr: I2020/00462/E

Promemorian Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet

Sammanfattning

I promemorian föreslås att en lag införs i vilken Energimarknadsinspektionen (EI) ska besluta att ett elnätsföretag som har ett outnyttjat underskott i förhållande till intäktsramen för tillsynsperioden 2012-2015 ska anses ha ett särskilt investeringsutrymme. Detta ska enligt promemorian skapa särskilda drivkrafter för elnätsföretag att göra investeringar som ökar kapaciteten i elnätet. Lagen ska tillämpas under tillsynsperioderna 2020-2023 och 2024-2027.

SKGS avvisar detta förslag och anser att det inte ska genomföras.

- Förslaget ger ensidigt fördel åt den starkare parten och brister i kundperspektiv
- Förslaget innebär ett kringgående av begränsningen av elnätsbolagens möjligheter att föra vidare outnyttjat underskott i mer än en tillsynsperiod
- Förslaget tillför inget som inte redan krävs av eller garanteras av den gällande elnätsregleringen vad gäller elnätsföretagens kostnadstäckning
- Förslaget skapar inga drivkrafter för elnätsföretag att investera för att avhjälpa kapacitetsbrist
- Förslagen rätt att fördela investeringsbeloppen mellan olika redovisningsenheter strider mot elnätsregleringens grundprinciper
- Energimarknadsinspektionen avstyrker från införande av förslaget

Regleringen ska vara nätkundernas garant mot monopolistisk övervinst

Elnäten är en del av den grundläggande infrastrukturen i samhället och fyller på det viset en viktig funktion för både elanvändare och elproducenter. Elnätsföretagen bedriver sin verksamhet med stöd av ett faktiskt och juridiskt monopol. Elnätsföretaget har inga konkurrenter och elnätkunderna kan inte vända sig till något annat nät om de är missnöjda med överföringstjänsten eller priset. Relationen mellan elnätsföretag och elnätskund är därför allt annat än jämbördig. Nätregleringens främsta syfte är att tillförsäkra kunderna en stabil överföring av el till så låga kostnader som möjligt. Regleringen ska vara nätkundernas garant mot monopolistisk övervinst och Energimarknadsinspektionen (EI) har den viktiga uppgiften att skydda kundernas intressen. En bedömning av skäligen intäkter för nätbolag måste därför alltid beakta monopolsituationen och vägas mot konsekvenserna för kunderna.

SKGS är den råvaruförädlare och elintensiva industrin i Sverige, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet. Basindustrin står för en viktig del av sysselsättningen i näringslivet i Sverige och industriproduktionen finns framförallt ute i glesbygden, där inte så många andra arbetstillfällen ges. Runt fabriker finns nätverk av mindre företag för transporter, varor och servicetjänster vilket har stor betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Basindustrins roll för Sveriges handelsbalans är betydande och den står för cirka en femtedel av varuexporten. Möjligheten att kunna sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden är nödvändig för svensk basindustri.

Box 55525, 102 04 Stockholm, Tel. 08-762 79 83, info@skgs.org, www.skgs.org

Den politiska inriktningen är skärpning av elnätsregleringen

SKGS vill erinra om att det var elnätsföretagens möjligheter att ta ut oskäligen kostnader från elnätscunderna för intäktperioderna 2012-2015 och 2016-2019 som ledde till det politiska ställningstagandet att elnätsregleringen måste skärpas. SKGS välkomnade skärpningen som ett bra första steg för en mer kundorienterad elnätsreglering. Vi kan nu konstatera att det aktuella förslaget går i rakt motsatt riktning och möjliggör ett vidareförande till elnätscunderna av just de oönskade och oskäligen kostnader som var anledningen till skärpningen av elnätsregleringen. Ett förslag som leder till ökade kostnader utan ökad nytta för elnätscunderna är knappast förenligt med elnätsregleringens utgångspunkter.

Förslaget innebär ett kringgående av begränsningen av elnätsbolagens möjligheter att föra vidare outnyttjat underskott i mer än en tillsynsperiod

SKGS anser att det är anmärkningsvärt att ett förslag läggs om att underskott från 2012-2015 kan komma att föras ut på kunderna fram till 2031, dvs under tre tillsynsperioder, när en bestämmelse nyligen införts i ellagen som innebär att elnätsföretagen inte får ta med sig outnyttjat intäktsutrymme från tillsynsperioden 2012-2015 till tillsynsperioden 2020-2023. Förslaget skulle, om det genomfördes, göra den nya bestämmelsen i ellagen helt verkningslös. Förslaget avviker därmed från elnätsregleringens systematik och funktion.

Elnätsföretagen får redan täckning för sina investeringar i den nuvarande regleringen

Enligt den gällande elnätsregleringen har elnätsföretagen ett ansvar för att göra de investeringar i sina elnät som behövs och att ansvara för drift och underhåll. Elnätsregleringen garanterar å sin sida elnätsföretagen täckning för nödvändiga investeringar och kostnader för faktiskt underhåll och service för att driva elnätsverksamheten. Förslaget tillför därmed inget som inte redan krävs av eller garanteras av den gällande elnätsregleringen vad gäller elnätsföretagens kostnadstäckning. SKGS menar att denna omständighet i sig räcker för att avvisa förslaget.

Förslaget skapar inga drivkrafter för elnätsföretag att investera för att avhjälpa kapacitetsbrist

Syftet med förslaget är att skapa särskilda drivkrafter för elnätsföretagen att avhjälpa kapacitetsbrister i sina elnät. Det finns enligt SKGS flera skäl till varför förslaget inte kommer att leda till detta. För det första beror den kapacitetsbrist som förslaget är tänkt att åtgärda främst på kapacitetsbrist i transmissionsnätet som Svenska kraftnät ansvarar för. Mer investeringar i underliggande nät avhjälper inte det problemet. För det andra finns det såsom förslaget är utformat ingen begränsning till investeringar som faktiskt skulle avhjälpa någon kapacitetsbrist. Kravet på att elnätsföretagen ska genomföra investeringar som överstiger en procent av kapitalbasen för att få tillgodogöra sig det s.k. investeringsbeloppet skapar ingen drivkraft. De investeringar som elnätsföretagen redan planerat genomföra överstiger redan gränsen på 1 procent med så mycket att man under innevarande och kommande tillsynsperiod kan utnyttja kvarvarande intäktsramar från 2012-2015 utan att öka sina investeringar. Därmed står det enligt SKGS klart att förslaget inte tillför några investeringar utöver de som redan är planerade och kostnadstäckta av elnätsregleringen

Rätt att fördela investeringsbeloppen mellan olika redovisningsenheter strider mot elnätsregleringens grundprinciper

Förslaget ger elnätsföretagen rätt att fördela investeringsbeloppen mellan sina olika redovisningsenheter utan några begränsningar. Detta är ett avsteg från den ordning som gäller i övrigt i ellagen, dvs att varje redovisningsenhet behandlas för sig. Någon hänsyn till om det finns en kapacitetsbrist i den redovisningsenhet till vilken investeringsbeloppet fördelas eller ej tas inte. Detta innebär att det blir möjligt för elnätsbolaget att fördela investeringsbeloppen utan hänsyn tagen till faktiska åtgärder eller förbättring för de berörda elnätskunderna. SKGS anser att ett sådant förfarande strider mot grundprinciperna i elnätsregleringen.

EI avstyrker från införande av denna lag

EI har gjort bedömningen att förslaget inte leder till förbättrade incitament för elnätsföretagen att genomföra väl avvägda elnätsinvesteringar och att förslaget snarare verkar vara en konstruktion för att ge elnätsföretagen en möjlighet att ta ut de intäkter som de inte hunnit ta ut under tidigare tillsynsperioder. Detta är allvarlig kritik från expert- och tillsynsmyndigheten för elnätsfrågor som arbetar på uppdrag av regeringen och som tillhör Infrastrukturdepartementet. SKGS anser att kritiken är väl motiverad.

SKGS – Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet

Mikael Möller

IKEM